

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze Środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Stary Szelków / powiat makowski / gubernia łomżyńska / Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Muzeum Rolnicze

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

muzeum lokalne / władza gminna

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Muzeum Rolnicze przy urzędzie gminy Szelków zostało zainicjowane w 1898 r. Gromadzić miało zbiory związane z rolnictwem, przemysłem, rzemiosłem, przyrodą, etnografią, a także tablice poglądowe, ryciny i obrazy. Brak danych na temat działalności po 1898 r. uniemożliwia określenie dalszych losów kolekcji i placówki.

Daty działalności / zakres czasowy:

1897 zainicjowanie działalności muzeum i biblioteki

1898 otwarcie muzeum

Dostępność

Typ relacji instytucji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

narodowościowa: rosyjska

lokalna / społeczna

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

Obszar cywilizacji: różne aspekty techniki

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNI	DAWNI
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	xxx	1897: Urząd gminy Szelków, przy szosie prowadzącej z Łomży do Warszawy; dwa pomieszczenia
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	xxx	xxx
GODZINY OTWARCIA	xxx	brak danych
DYREKTORZY	xxx	xxx
ZARZĄDCA	xxx	Urząd gminy Stary Szelków
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadaptowany)	xxx	Budynek urzędu gminy, przy szosie prowadzącej z Łomży do Warszawy

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

Muzeum rolnicze ludowe

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Celem utworzenia muzeum było umożliwienie użytkownikom biblioteki zaznajomienia się z
życiem wsi i rolnictwem mazowieckim.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

gubernia łomżyńska

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka
charakterystyka)I. G. Popruzenko (?-?) urzędnik guberni łomżyńskiej komisarz do spraw włościan powiatu
makowskiego radca stanuPracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane
biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)I. G. Popruzenko (?-?) urzędnik guberni łomżyńskiej komisarz do spraw włościan powiatu
makowskiego radca stanuOrganizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka,
najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Urząd gminy Smrock

Kalendarium (historia instytucji)

Muzeum Rolnicze w Szelkowie zostało założone w 1897 r. z inicjatywy komisarza do spraw
włościańskich powiatu makowskiego radcy stanu I.G. Popruzenki. Informacja o otwarciu

muzeum została podana w lokalnej prasie w 1898 r., a na zbiory muzealne i księgozbiór stworzony zgodnie z listą Czytelni Ludowych przeznaczono dwa pomieszczenia w budynku Urzędu Gminy. Idea powołania muzeum wpisywała się w rosyjską politykę kulturową, której celem było tworzenie ośrodków – bibliotek ludowych i muzeów przy instytucjach publicznych, zazwyczaj szkołach. Przedmiotem zainteresowania muzeum były przedmioty związane z rolnictwem i kulturą ludową.

W zbiorach, liczących w 1898 r. ok. 100 obiektów, znalazły się fotografie, tablice informacyjne, ryciny, obrazy, a także okazy maszyn, zbiory przyrodnicze związane z rolnictwem, przemysłem, rzemiosłem ludowym, okazy etnograficzne. Charakter oświatowy placówki podkreślały tablice dydaktyczne, fotografie i ryciny, o charakterze poglądowym.

Po 1898 roku brak jest informacji na temat działalności muzeum, trudno zatem określić losy placówki oraz jej zbiorów. Wydaje się, że zasięg oddziaływania placówki był niewielki. Dla przykładu Bolesław Zdziarski, postulując założenie Muzeum Rolniczego (tekst przedrukowany w Echu Płockim i Łomżyńskim, 1898), nie odnosi się do inicjatywy z Szelkowa, chociaż wymienia niezrealizowane inicjatywy z regionu obecnego Mazowsza. Być może fakt, że muzeum działało przy rosyjskiej administracji oraz szeroka i ogólnikowa dziedzina zainteresowań sprawiały, że było ono mało znane wśród polskich specjalistów i naukowców.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1898: 100 obiektów: **Fotografie, obrazy** (portrety, sceny rodzajowe, krajobrazy), zbiór przedmiotów związanych z rolnictwem i życiem ludu wiejskiego (tablice o charakterze ogólnokształcącym: zwierzęta, ptaki, ryby z różnych stref i krajów, tablice różnych drzew, ich owoców i nasion) ryciny kolorowe przedstawiające: młocarnie parowe, żniwiarki, kosiarki, siewniki, sieczkarnie; **Zbiory przedmiotów:** trybowe sieczkarnie, modele uli nowej konstrukcji, wyroby garncarskie, okazy nawozów sztucznych, nasiona wyborowe, próbki tkanin z wełny, z sierści, z lnu i bawełny, gładkie i w pasy kolorowe, wzory płócien bielonych i szarych, ręczniki, fartuchy wyszywane i przetykane w kwiaty i wzory, próbki koronek, wyrobów włóczkowych, bawełnianych, szydełkowych, gorsety, spódnice wyszywane, ubiory głowy i odzieży Kurpiów; wyroby z drewna: szkatułki, stoliki ozdobne, sita, koszyki, wyroby z masy perłowej (guziki) z fabryki Ludwika hr. Krasińskiego z powiatu łomżyńskiego [fabryka w Kadzile, 1886], okazy samorodnego bursztynu z pow. ostrołęckiego, przedmioty wyrobu ludowego, m.in. skrzypce roboty Józefa Cholewskiego z Daniłowa gm. Szczawin, kapelusze słomiany, próby i okazy etnograficzne

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

xxx

Strategia pozyskiwania zbiorów

brak danych

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

brak danych

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

brak danych

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

brak danych

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

Budynek urzędu gminy, dwa pomieszczenia;

Wystawy czasowe

xxx

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

xxx

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

xxx

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

xxx

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

xxx

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

xxx

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Z Łomży Rozwój. Dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany, 1898, r. 2, nr 184, s. 4-5

Pamätnaâ KniŹka LomŹinskoj Gubernii na 1900, ŁomŹa 1900, s. 55-56

Zdziarski Bolesław, Muzeum Rolnicze, Echa Płockie i ŁomŹyńskie, 1898, r. 1, nr 8, s. 2

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Archiwum Główne Akt Dawnych:

Zespół: 1/247/0 Kancelaria Generał-Gubernatora Warszawskiego » Seria: 3 Wydział III »

Jednostka: 7106, Ob uczrzednienii w Priwislinskom kraje narodnych klubow, bibliotiek i

czitalen. (Probnje biblioteki). [O utworzeniu w przywiślańskim kraju ludowych klubów, bibliotek i czytelni. (Biblioteki próbne).

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

xxx

Ciekawe cytaty

„Pierwsze muzeum rolnicze ludowe otwarto w Szelkowie, przy szosie prowadzącej z Łomży do Warszawy. Muzeum i biblioteka, złożona z książek, wybranych według katalogu czytelni ludowych, mieszczą się w dwóch izbach domu, w którym znajduje się urząd gminy” (Z Łomży, 1898: 4)

UWAGI:

Podane w tekście z „Rozwoju” odwołanie do artykułu w „Echu Płockim i Łomżyńskim” nie znalazło potwierdzenia w czasie prowadzonej kwerendy. Ze względu na brak egzemplarzy archiwalnych kwerenda nie objęła numerów 1 i 18 z 1898 roku.

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Aldona Tołysz

Data sporządzenia karty:

2018-08-20

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

xxx

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	